

M
M
autorxs
galegxs
2021

Escolma de poesía galega
vencellada ás paisaxes da nosa terra

Xela Arias Castaño

Sarria (4 de marzo de 1962) - Vigo (2 de novembro de 2003)

Escritora, poeta, tradutora, editora e profesora de galego. Concibía a poesía como unha forma de indagar e cuestionar a orde das cousas, de describir o que se aprende a ocultar. A procura do eu profunda e reflexiva, a afirmación do corpo feminino, a perspectiva de xénero e a procura de novos espazos para a poesía mediante a recitación ou o diálogo coa fotografía, a música e a pintura, son trazos da súa voz como creadora. Dedícaselle o Día das Letras Galegas en 2021.

2021

xaneiro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

febreiro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

marzo

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

abril

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
		1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

maio

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
				1	2	
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

xuño

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

xullo

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

agosto

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

setembro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

outubro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

novembro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

decembro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

*... unha árbore ...**e tiña cereixas e follas penduradas**e dedos de caricias forza**e espaxarse enche-lo espacio do universo**cheiño de estrelas**olliños calados**que coas nubes xogaban ó escondite*

Celso Emilio Ferreiro

Celanova (6 de xaneiro de 1912) – Vigo (31 de agosto de 1979)

Escritor de familia acomodada, campesiña e galeguista. En 1934 fundou a Federación de Mocidades Galeguistas e dirixiu a revista *Guieiro*. Rematada a Guerra Civil, foi redactor xefe de *Finisterre*. Emigrou a Venezuela en 1966 para dirixir as actividades culturais da Hermandad Gallega. Ao regreso de América viviu en Madrid e dirixiu a Aula de Cultura Gallega no Ateneo e colaborou como crítico literario no *ABC*. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1989.

xaneiro

2021

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
				I Ano novo	2	3
4	5	6 Día de Reis	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Longa noite de pedra

*O teito é de pedra.
De pedra son os muros
i as tebras.
De pedra o chan
i as reixas.
As portas,
as cadeas,
o aire,
as fenestras,
as olladas,
son de pedra.
Os corazóns dos homes
que ao lonxe espreitan,
feitos están
tamén
de pedra.
I eu, morrendo
nesta longa noite
de pedra.*

Xosé María Díaz Castro

Guitiriz (19 de febreiro de 1914) – Lugo (2 de outubro de 1990)

Tradutor e escritor, en 1929 ingresou no Seminario de Mondoñedo e en 1948 trasladouse a Madrid, onde foi profesor. Encádrase dentro da Xeración do 1936. Na súa obra mostra unha reflexión sobre o destino humano, a través da preocupación existencial e relixiosa e de comunión coa natureza. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 2014.

febreiro

2021

Vista aérea da Terra Chá lucense

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
I	2	3	4 	5	6	7
8	9	10	11 	12	13	14
15	16 Martes de Entroido	17	18	19 	20	21
22	23	24	25	26	27 	28

Penélope

*Un paso adiante e outro atrás, Galiza,
e a tea dos teus sonhos non se move.
A esperanza nos teus ollos se espreguiza.
Aran os bois e chove.*

*Un bruar de navíos moi lonxanos
che estrolla o sono mol coma unha uva.
Pero ti envólveste en sabas de mil anos,
e en sonos volves a escoitar a chuva.*

*Traguerán os camiños algún día
a xente que levaron. Deus é o mesmo.
Suco vai, suco vén, ¡Xesús María!,
e toda cousa ha de pagar seu desmo.*

*Desorballando os prados coma sono,
o Tempo vai de Parga a Pastoriza.
Vaise enterrando, suco a suco, o Outono.
¡Un paso adiante e outro atrás, Galiza!*

Francisca Herrera Garrido

A Coruña (3 de marzo de 1869 – 4 de novembro de 1950)

A poeta Francisca Herrera pertencía a unha familia burguesa. A súa ideoloxía conservadora e a profunda relixiosidade tiveron enorme influencia na súa obra. Viviu entre a Coruña e Madrid, pero ao remate da Guerra Civil instalouse na súa cidade natal. Foi a primeira muller elixida académica na Real Academia Galega pero, por mor do seu pasamento, non ingresou. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1987.

marzo

2021

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
I	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19 San Xosé	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Frór de Romeiro

Que buscas

*¿Qué buscas á miña beira,
Se d'amores desenténdeste,
E hastra os meus ollos acesos,
Teus olliños non s'astreven?*

Avaladiza e frienta,

¡Ouh paxariña d-as neves,

Se fuxe do meu, teu seo:

¿Qué ves faguer o meu rente!

S'ó lume d-as miñas ánseas

Soilo n-o meu peito alcéndese:

¿Qué buscas a miña beira,

C'ó teu guapo xeito lene?

¿Porqué como as maus d-as santas,

As tuas santas maus se y-erguen,

E vira-la tua cariña,

Namorada d-as rojeces

d-os roibens; cal ti, bermellos,

cando na terra anoitece?

.....

Luz Pozo Garza

Ribadeo (21 de xullo de 1922) – A Coruña (20 de abril de 2020)

O seu primeiro libro, *Ánfora*, aparece en 1949 e ao ano seguinte foi nomeada correspondente da Real Academia Galega (RAG), da que, a partir de novembro de 1996, é numeraria. Poeta, mestra, profesora de ensino medio e pianista, Luz Pozo tamén foi nomeada socia de honor da Asociación de Escritores en Lingua Galega, en 2001. Concedéuselle a Medalla Castelao en 1995.

abril 2021

Primaveira en Mondoñedo

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
			I Xoves Santo	2 Venres Santo	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

.....

¿Lébraste, meu amigo?

*A luz deixaba formas de saudade
e a frescura das pedras*

*podía modular os ámbitos do río
lámina impresionista na mañá fuxidía.*

Era o tempo

en que as rapazas novas apañaban nos feitos.

*Lembraraste ás vegadas da mudanza das follas
dos espacios marcados por unha chuvia límpida
da textura da frol rosada das silveiras
da imprecisa distancia que vai da vida á morte
aló por Vilarente.*

*O serán descendía coma un palio
sobre das terras de Mondoñedo
no tempo dos hexámetros latinos.*

Era a consagración da primavera.

.....

Manuel Curros Enríquez

Celanova (15 de setembro de 1851) – A Habana (7 de marzo de 1908)

O escritor, poeta, periodista e editor Manuel Curros Enríquez estudou Dereito e, despois de vivir en Madrid, instalouse en Ourense onde foi perseguido polo bispo, que o acusou de ataques á relixión. Dentro da literatura galega é o representante do período histórico-literario denominado Rexurdimento. En 1894 foise a Cuba, onde morreu. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1967.

maio

2021

Casco vello de Ourense

Luns Martes Mércores Xoves Venres Sábado Domingo

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

Día das Letras Galegas

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

I
Día do Traballador

2

O Maio

*Aí vén o maio
de frores cuberto ...
Puxéronse á porta
cantándome os nenos;
i os puchos furados
pra min estendendo,
pedíronme crocas
dos meus castiñeiros.*

*Pasai, rapaciños,
calados e quedos;
que o que é polo de hoxe
que darvos non teño.
Eu sonvos o probe
do pobo gallego:
pra min non hai maio,
pra min sempre é inverno! ...*

*Cando eu me atopare
de donos liberto
i o pan non me quiten
trabucos e préstemos,
e como os do abade
frorezan meus eidos,
chegado habrá estonces
o maio que eu quero*

.....

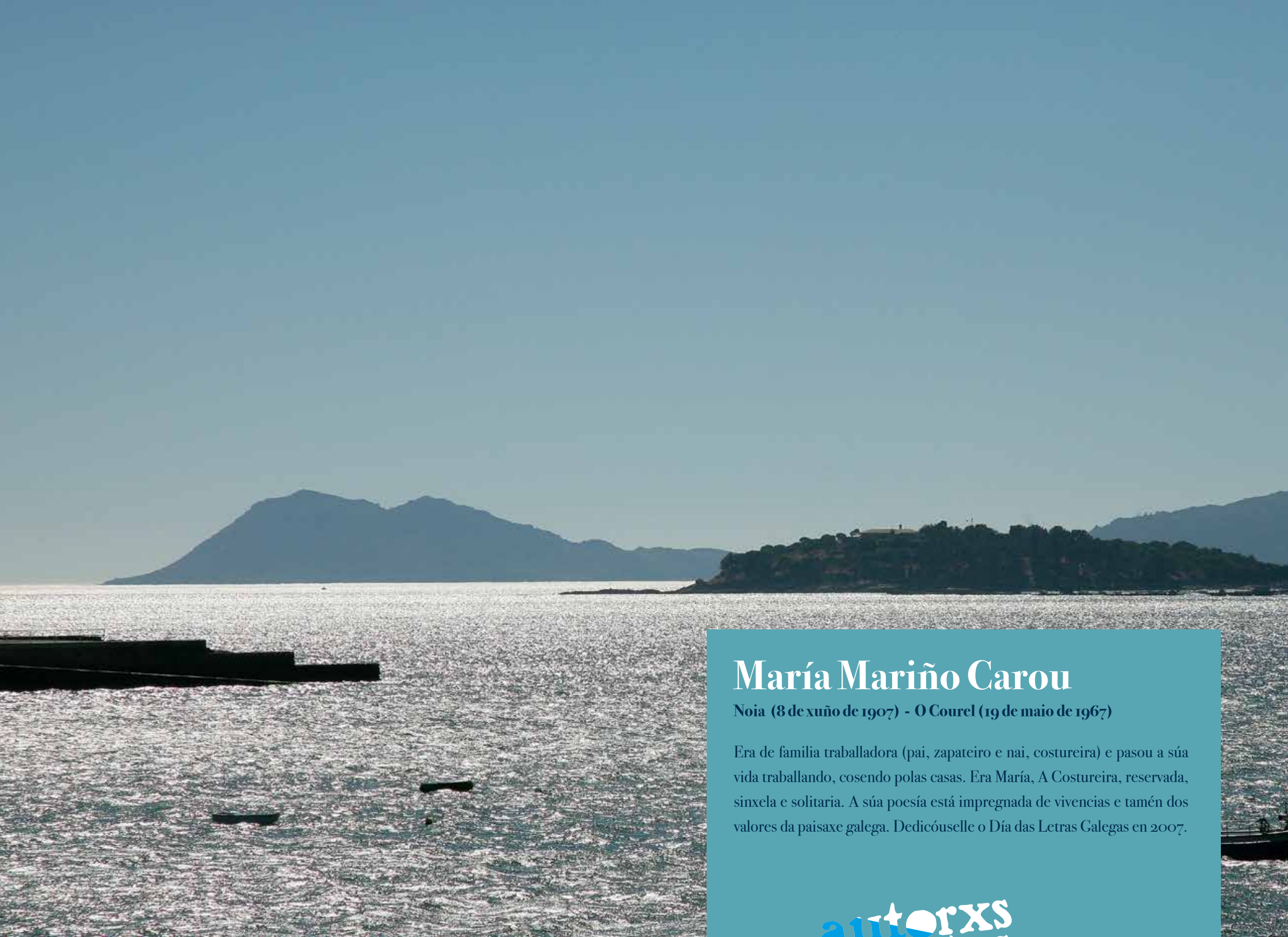
XUNTA
DE GALICIA

Xacobeo 2021

Este calendario realizouse ao abeiro do Fondo de proxectos culturais Xacobeo 2021 da Xunta de Galicia

María Mariño Carou

Noia (8 de xuño de 1907) - O Courel (19 de maio de 1967)

Era de familia traballadora (pai, zapateiro e nai, costureira) e pasou a súa vida traballando, cosendo polas casas. Era María, A Costureira, reservada, sinxela e solitaria. A súa poesía está impregnada de vivencias e tamén dos valores da paisaxe galega. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 2007.

Vista da ría de Noia

xuño 2021

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
	I	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24 San Xoán	25	26	27
28	29	30				

.....

*Son aquela!
Son aquela sempre soia
que paseaba a ribeira
a ver si nela atopaba,
a ver si nela afogaba.*

*Eu non sei,
eu non sei son sincera.
Eu sentía un lonxe triste,
eu sentía nel ledicia,
eu quería quedar soia,
eu quería compañía,
aquela que eu non sabía!*

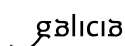
*Hoxe o sol enxuga a néboa.
Os dous tecen amores.
Han de saber algo dela!*

XUNTA
DE GALICIA

Xacobeo 2021

Este calendario realizouse ao abeiro do Fondo de proxectos culturais Xacobeo 2021 da Xunta de Galicia

O CONCELLO
DE
PADRON
A ROSALIA
NO

Rosalía de Castro

**Santiago de Compostela (24 de febreiro de 1837) -
Padrón (15 de xullo de 1885)**

Rosalía é unha das grandes figuras literarias do século XIX, unha das que máis contribuíron á saída do galego dos seus Séculos Escuros e á entrada no Rexurdimento. As súas obras están marcadas pola presenza da saudade, a denuncia das inxustizas sociais e a defensa de Galicia.. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1963, o primeiro, precisamente para conmemorar a edición de *Cantares Gallegos*.

xullo

2021

Casa Museo Rosalía Castro en Padrón (A Coruña)

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
			☾ I	2	3	4
5	6	7	8	9	☼ IO	II
12	13	14	15	16	☾ 17	18
19	20	21	22	23	☼ 24	25 Santiago Apóstolo
26	27	28	29	30	☾ 31	

*Adiós ríos, adiós fontes
adiós, regatos pequenos;
adiós, vista dos meus ollos,
non sei cándoo nos veremos.*

*¡Adiós, gloria! ¡Adiós, contento!
¡Deixo a casa onde nacín,
deixo a aldea que conoso,
por un mundo que non vin!*

*Deixo amigos por extraños,
deixo a veiga polo mar;
deixo, en fin, canto ben quero...
¡quén puidera non deixar!*

*¡Adiós tamén, queridiña...
Adiós por sempre quizáis!...
Dígoche este adiós chorando
desde a beiriña do mar.*

*Non me olvides, queridiña,
si morro de soidás...
tantas légoas mar adentro...
¡Miña casaña!, ¡meu lar!*

Manuel Antonio

Rianxo (12 de xullo de 1900 – 28 de xaneiro de 1930)

Manuel Antonio (Pérez Sánchez) naceu e morreu en Rianxo, onde se inaugurou en 2011 a súa Casa-Museo. Está considerado polos estudosos como “o poeta vangardista máis orixinal da literatura galega”. Era de ideario galeguista e un defensor tenaz da nosa lingua. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1979.

Sós

*Fomos ficando sós
o Mar o barco e mais nós.*

*Roubaron-nos o Sol
O paquebote esmaltado
que cosía con liñas de fume
áxiles cadros sin marco*

*Roubaron-nos o vento
Aquel veleiro que se evadeu
pol-a corda floxa d'o horizonte*

*Este oucéano desatracóu d'as costas
e os ventos d'a Roseta
ourentaron-se ao esquenzo*

*As nosas soedades
veñen de lonxe
como as horas d'o reloxe*

*Pero tamén sabemos a maniobra
d'os navíos que fondean
a sotavento d'unha singladura*

*N-o cuadrante estantío d'as estrelas
ficou parada esta hora:*

*O cadavre d'o Mar
fixo d'o barco un cadaleito*

...

agosto 2021

Ría de Arousa

Luns Martes Mércores Xoves Venres Sábado Domingo

						I
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15 Asunción da Virxe
16 San Roque	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

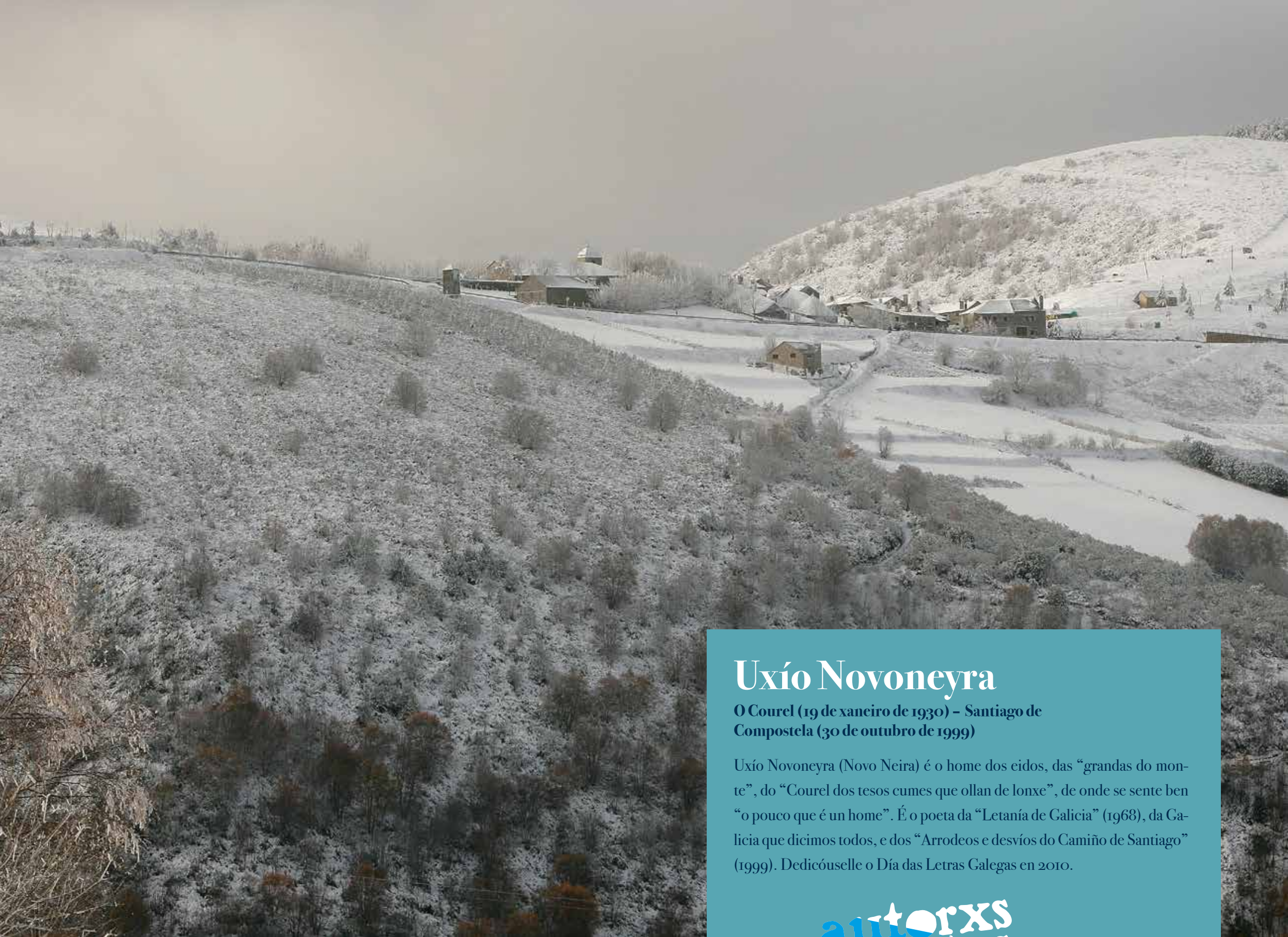
XUNTA
DE GALICIA

Xacobeo 2021

Este calendario realizouse ao abeiro do Fondo de proxectos culturais Xacobeo 2021 da Xunta de Galicia

Uxío Novoneyra

O Courel (19 de xaneiro de 1930) – Santiago de Compostela (30 de outubro de 1999)

Uxío Novoneyra (Novo Neira) é o home dos eidos, das “grandas do monte”, do “Courel dos tesos cumes que ollan de lonxe”, de onde se sente ben “o pouco que é un home”. É o poeta da “Letanía de Galicia” (1968), da Galicia que dicimos todos, e dos “Arrodeos e desvíos do Camiño de Santiago” (1999). Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 2010.

setembro

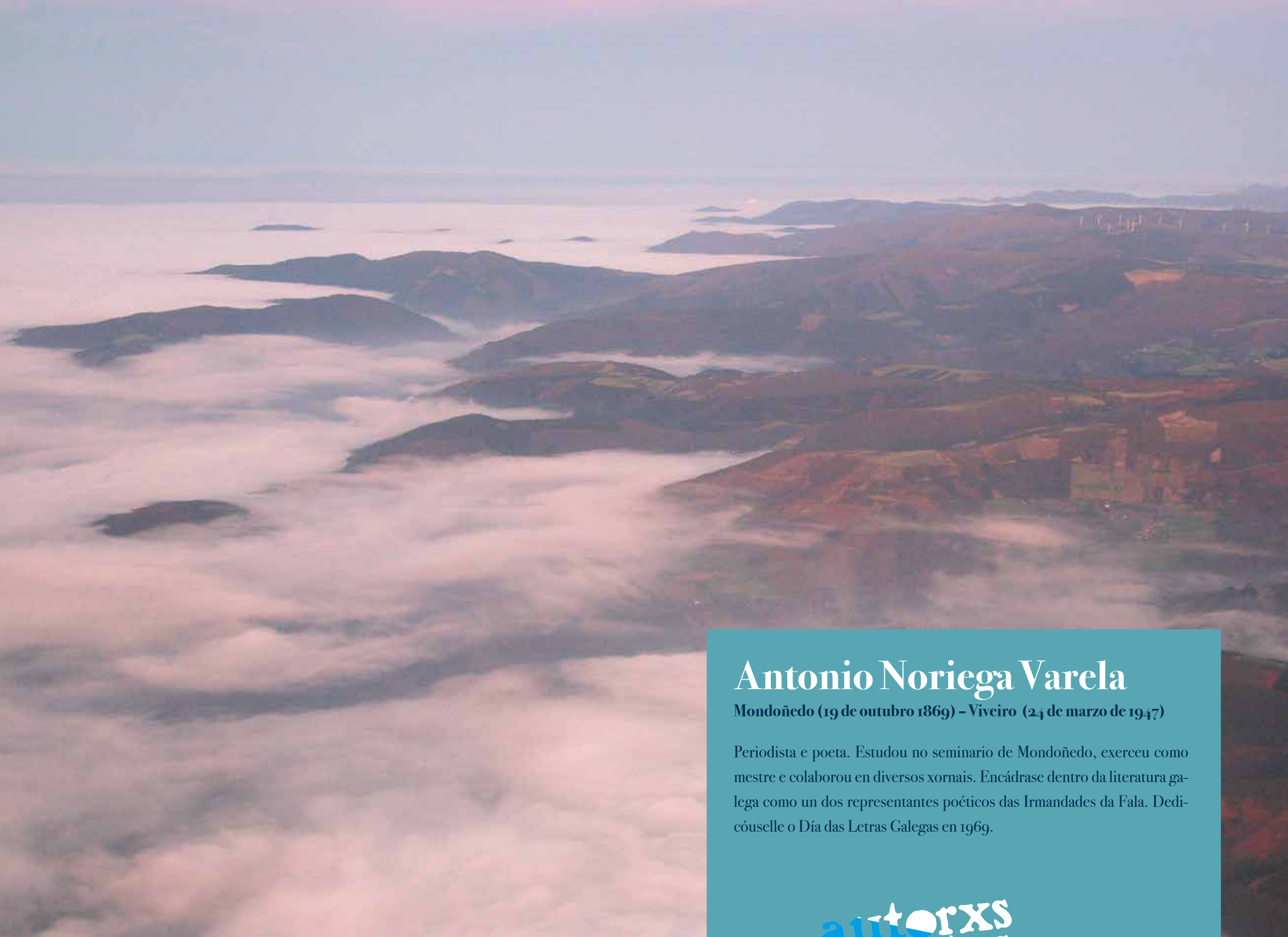
2021

Vista do santuario de Santa María do Cebreiro

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
		I	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

*Irei ó Santo Milagre
irei á Nosa Señora
irei como meu pai fora
por endelado do agro
e polas gradas do monte,
bebendo de fonte en fonte.*

*Amiga, se non che falo
é porque vou ofrecido
a ir en silencio seguido.
Descubre ti porque calo,
que primeiro de cumprir
eu non cho poido dicir.*

Antonio Noriega Varela

Mondoñedo (19 de outubro 1869) – Viveiro (24 de marzo de 1947)

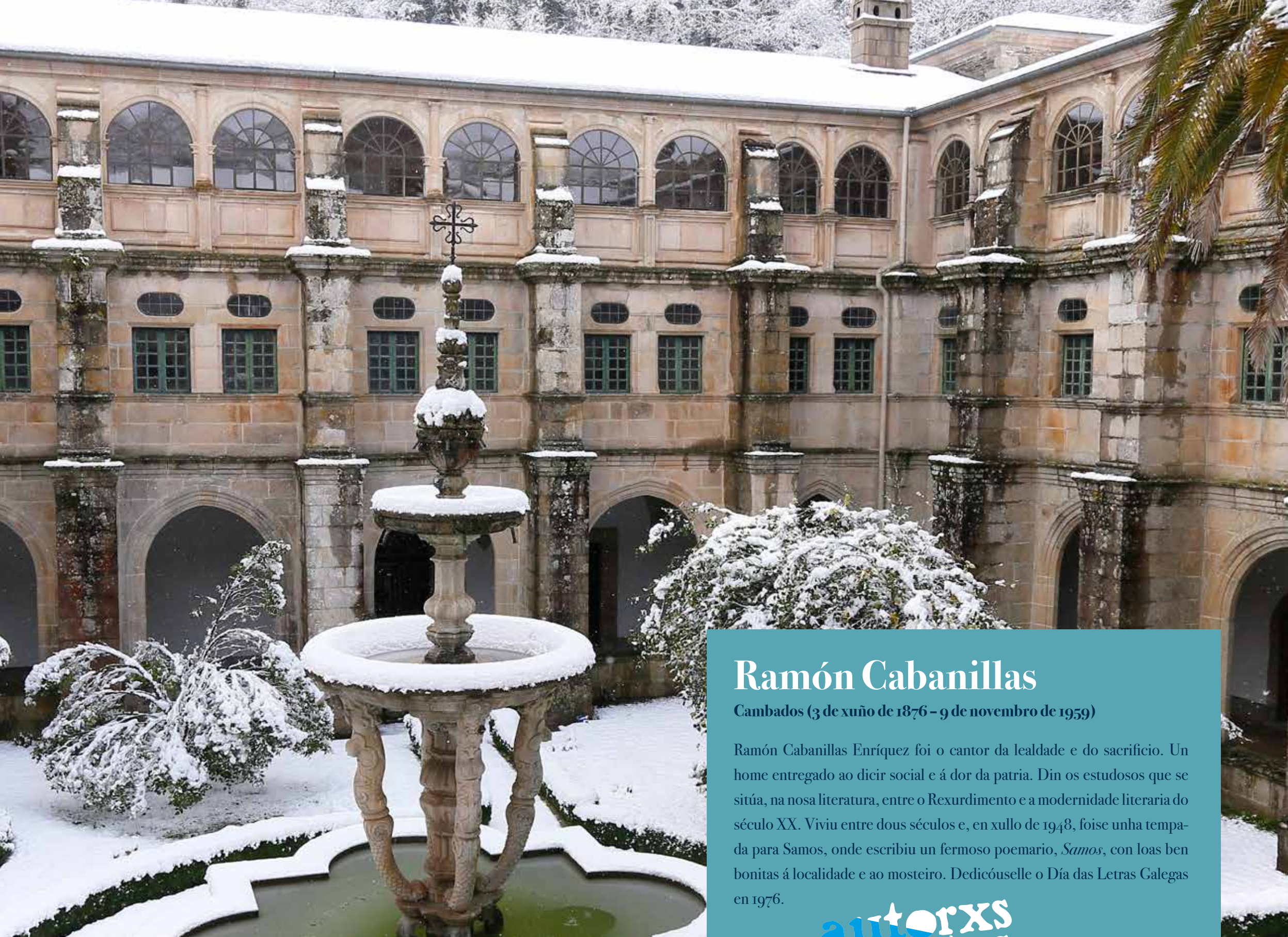
Periodista e poeta. Estudou no seminario de Mondoñedo, exerceu como mestre e colaborou en diversos xornais. Encádrase dentro da literatura galega como un dos representantes poéticos das Irmandades da Fala. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1969.

outubro 2021

Vista aérea das montañas do norde de Lugo

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
				I	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12 Nosa Sra. do Pilar	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

*¿Fálame, cousa bonita,
 ¿das raioliñas da lúa
 que entran, a furto, na ermita!
 E no me lembres a torre
 donde te tuvo enmeigada
 industria de amor que morre...
 ¿Doutros máis altos destinos
 che fala a paz destes ermos
 i o psalmear destes pinos!
 Quen te veu, musa, algún día
 fastuosíña no adro,
 desguedellada na fía,
 humilde agora te vexa
 bica-la cruz do resario
 i o pavimento da igrexa?*

Ramón Cabanillas

Cambados (3 de xuño de 1876 – 9 de novembro de 1959)

Ramón Cabanillas Enríquez foi o cantor da lealdade e do sacrificio. Un home entregado ao dicir social e á dor da patria. Din os estudosos que se sitúa, na nosa literatura, entre o Rexurdimento e a modernidade literaria do século XX. Viviu entre dous séculos e, en xullo de 1948, foise unha tempada para Samos, onde escribiu un fermoso poemario, *Samos*, con loas ben bonitas á localidade e ao mosteiro. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1976.

novembro

2021

Mosteiro de Samos

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
I Tódolos Santos	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

O Mosteiro

*Como un ramallíño de rosas sangales
pañadas nos folios dos vellos anales,
nos místicos hortos, nas edras craustrales,
nos ritos anergos, nos sagros corales,
surdeu esta estoria, trazada e tecida
en prácidas horas á veira da ermida,
do edoso alcipreste, da fonte durmida,
compás da enlevada monástica vida.*

*Trasposto de ensoños, o homilde troveiro
rendido á beleza, felís prisioneiro
das pedras lendarias do santo mosteiro,
lla ofrenda con fonda divina saudade
ós monxes de esgrevia virtude e bondade
tronco, honor e luz da Cristiandade.*

Fiz Vergara Vilariño

Samos (15 de abril de 1953 – 18 de xullo de 1997)

Fiz Vergara Vilariño formou parte do colectivo poético Cravo Fondo e foi, de certo, un dos poetas con maior contido social. Luís Celeiro di que era “poeta nos eidos da bremanza”, pero tamén escribiu novela, teatro e unha chea de artigos nos suplementos literarios da prensa galega, moitos deles en Táboa Redonda de *El Progreso*. Foi como un “muiñeiro á deriva”, un labrego que deixou a terra arada con regos de tinta e quedou “orfo de ti en terra adentro”.

decembro 2021

Paisaxe montesío en Louzara, Samos

Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres	Sábado	Domingo
		I	2	3	4	5
6 Día da Constitución	7	8 Inmaculada Concepción	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25 Natividade do Señor	26
27	28	29	30	31		

*Atravesando Aira Padrón
a calquera hora
vense fanegas e fanegas de xesteiras
e uceiros e carrascos
esparexidas ó longo das serras avesías*

*e vese tamén a Lóuzara Xabreira
-jaló
embaixo!-
afondada nun sartego verde
verde
verde*

*¡triste color da Esperanza
a enfeitar a tomba dunha patria
en desamparo!*

*“¡Arreda, follaxe verde,
deixa clarexar o sol.
Estamos soios no monte,
Non vemos xente nin dios!”*

Eduardo Pondal

Ponteceso (8 de febreiro de 1835) – A Coruña (8 de marzo de 1917)

De familia burguesa acomodada, estudou medicina en Santiago, onde foi un dos organizadores do Banquete de Conxo, en marzo de 1956, unha celebración que uniu fraternalmente estudantes e obreiros. Traballou como médico na Armada, pero abandonou esta profesión para dedicarse á creación poética. É o máximo expoñente da literatura do rexionalismo galego. Dedicóuselle o Día das Letras Galegas en 1965.

Costa coruñesa, cantada polo bardo Pondal

Xela Arias Castaño
Sarriá (4 de marzo de 1962) – Vigo (2 de noviembre de 2003)

Escritora, poeta, traductora, editora y profesora de gallego. Concebía la poesía como una forma de indagar y cuestionar el orden de las cosas, de describir lo que se aprende a ocultar. La búsqueda del yo profunda y reflexiva, la afirmación del cuerpo femenino, la perspectiva de género y la búsqueda de nuevos espacios para la poesía mediante la recitación o el diálogo con la fotografía, la música y la pintura, son trazos de su voz como creadora. Se le dedica el Día de las Letras Gallegas en 2021.

Writer, poet, translator, editor and teacher of Galician. She conceived of poetry as a way of investigating and questioning the order of things, of describing what one learns to hide. The search for the deep and reflective self, the affirmation of the female body, the gender perspective and the search for new spaces for poetry through recitation or dialogue with photography, music and painting, are traces of her voice as a creator. Galician Literature Day is dedicated to him in 2021.

Celso Emilio Ferreiro
Celanova (6 de enero de 1912) – Vigo (31 de agosto de 1979)

Escritor de familia acomodada, campesina y galeguista. En 1934 fundó la Federación de Mocedades Galeguistas y dirigió la revista *Guieiro*. Finalizada la Guerra Civil, fue redactor jefe de *Finisterre*. Emigró a Venezuela en 1966 para dirigir las actividades culturales de la Hermandad Gallega. A su regreso de América vivió en Madrid y dirigió el Aula de Cultura Gallega en el Ateneo y colaboró como crítico literario en *ABC*. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 1969.

Writer and politician, from a wealthy Galician peasant family. In 1934 he founded the Federación de Mocedades Galeguistas and was editor of the *Guieiro* magazine. After the Civil War, he was editor-in-chief of *Finisterre*. He emigrated to Venezuela in 1966 to direct the cultural activities of the Hermandad Gallega. Upon his return from America, he lived in Madrid and directed the Aula de Cultura Gallega at the Ateneo de Madrid and collaborated as a literary critic at *ABC*. The Galician Literature Day in 1989 was dedicated to him.

Xosé María Díaz Castro
Guitiriz (19 de febrero de 1914) – Lugo (2 de octubre de 1990)

Traductor y escritor, en 1929 ingresó en el Seminario de Mondoñedo y en 1948 se trasladó a Madrid, donde ejerce como profesor. Se encuadra dentro de la Generación de 1936. En su obra muestra una reflexión sobre el destino humano, a través de la pre-ocupación existencial y religiosa y de comunión con la naturaleza. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 2014.

Translator and writer. In 1929 he entered the Santa Catalina de Mondoñedo Seminary and in 1948 he moved to Madrid, where he work as a teacher. It falls within the Generation of 1936. In his work he shows a reflection on human destiny, through existential and religious concern and communion with nature. The Day of Galician Literature was dedicated to him in 2014.

Francisca Herrera Garrido
La Coruña (3 de marzo de 1869 – 4 de noviembre de 1950)

La poeta Francisca Herrera pertenecía a una familia burguesa. Su ideología conservadora y su profunda religiosidad tuvieron una enorme influencia en su obra. Vivió entre A Coruña y Madrid, pero al finalizar la Guerra Civil se instaló en su ciudad natal. Fue la primera mujer elegida académica en la Real Academia Galega, pero debido a su fallecimiento no llegó a ingresar. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 1987.

The poetess Francisca Herrera belonged to a bourgeois family. His conservative ideology and deep religiosity had enormous influence on his work. He lived between A Coruña and Madrid, but at the end of the Civil War he settled in A Coruña. She was the first woman elected academican at the Real Academia Galega, but because of her passing she did not enter. The Day of the Galician Letters in 1987 was dedicated to him.

Luz Pozo Garza
Ribadeo (21 de julio de 1922) – A Coruña (20 de abril de 2020)

Su primer libro, *Ánfora*, apareció en 1949 y al año siguiente fue nombrada correspondiente de la Real Academia Galega (RAG), de la cual, a partir de noviembre de 1996, es numeraria. Poeta, maestra, profesora de bachillerato y pianista, Luz Pozo también fue nombrada socia de honor de la Asociación de Escritores en Lingua Galega, en 2001. Se le concedió la Medalla Castelao en 1995.

Her first book, *Ánfora*, appeared in 1949 and the following year she was named correspondent of the Real Academia Galega (RAG), of which, as of November 1996, she is a Full Academic. Poet, teacher, high school teacher and pianist, Luz Pozo was also named honorary member of the Galician Language Writers Association in 2001. She received the Medalla Castelao in 1995.

Manuel Curros Enríquez
Celanova (15 de septiembre de 1851) – La Habana (7 de marzo de 1908)

El escritor, poeta, periodista y editor Manuel Curros Enríquez estudió Derecho y, tras vivir en Madrid, se instaló en Ourense donde fue perseguido por el obispo, que le acusó de ataques a la religión. Dentro de la literatura gallega es el representante del período histórico-literario denominado Rexurdimento. En 1894 se fue a Cuba, donde murió. Se le dedicó el Día de las Letras Gallegas en 1967.

The writer, poet, journalist and publisher, Manuel Curros Enríquez studied law and, after living in Madrid, settled in Ourense where he was persecuted by the bishop, who accused him of attacks on religion. Within Galician literature he is the representative of the historical-literary period called Rexurdimento. In 1894 he went to Cuba, where he died. The Day of the Galician Letters in 1967 was dedicated to him.

María Mariño Carou
Noia (8 de junio de 1907) - O Courel (19 de mayo de 1967)

Esta poeta era de familia trabajadora (padre, zapatero y madre, costurera) y pasó su vida trabajando, co-siendo por las casas. Era María, A Costureira, reser-

vada, sencilla y solitaria. Su poesía está impregnada de vivencias y también de los valores del paisaje gallego. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 2007. This poetess born into a working family (father, shoemaker and mother, seamstress) she spent her life working, sewing around the houses. She was “María, the Seamstress”, shy, simple and lonely. His poetry is impregnated with experiences and also with the values of the Galician landscape. The Day of the Galician Letters in 2007 was dedicated to him.

Rosalía de Castro
Santiago de Compostela (24 de febrero de 1837) – Padrón (15 de julio de 1885)

Rosalía es una de las grandes figuras literarias del siglo XIX, una de las que más contribuyeron a la salida del gallego de sus Séculos Escuros y a la entrada en el Rexurdimento. Sus obras están marcadas por una fuerte melancolía. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 1963, el primero, precisamente para conmemorar la edición de *Cantares Gallegos*.

Rosalía is one of the great literary figures of the 19th century, who most contributed to the departure of Galician from its Séculos Escuros and the entry into the Rexurdimento. His works are marked by a strong melancholy. The Day of Galician Literature was dedicated to him in 1963, the first, precisely to commemorate the edition of *Cantares Gallegos*.

Manuel Antonio
Rianxo (12 de julio de 1900 – 28 de enero de 1930)

Manuel Antonio (Pérez Sánchez) nació y murió en Rianxo, donde se inauguró en 2011 su Casa-Museo. Está considerado por los estudiosos como “el poeta vanguardista más original de la literatura gallega”. De ideología galeguista y tenaz defensor de nuestra lengua. Se le dedicó el *Día das Letras Gallegas* en 1979. Manuel Antonio (Pérez Sánchez) was born and died in Rianxo, where his House-Museum was inaugurated in 2011. He is considered by scholars to be “the most original avant-garde poet in Galician literature.” He was of Galician ideology and a tenacious defender of our language. The Day of the Galician Letters in 1979 was dedicated to him.

Uxío Novoneyra
O Courel (19 de enero de 1930) – Santiago de Compostela (30 de octubre de 1999)

Uxío Novoneyra (Novo Neira) es el hombre de los eidos, un poeta comprometido con su tierra y con sus gentes, con poemas reivindicativos como *Letania de Galicia* (1968). Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 2010.

Uxío Novoneyra (Novo Neira) is the man of the Eidos, a poet committed to his land and its people, with vindictive poems such as *Letania de Galicia* (1968). The Galician Literature Day was dedicated to him in 2010.

Antonio Noriega Varela
Mondoñedo (19 de octubre 1869) – Viveiro (24 de marzo de 1947)

Periodista y poeta. Estudió en el seminario de Mondoñedo, trabajó como profesor y colaboró en varios periódicos. Se encuadra dentro de la literatura gallega como uno de los representantes poéticos de las Irmandades da Fala. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 1969.

Journalist and poet. He studied at the Seminary of Mondoñedo and worked as a teacher and contributor in various newspapers. He is a part of Galician literature as one of the poetic representatives of the Irmandades da Fala. The Day of the Galician Letters in 1969 was dedicated to him.

Ramón Cabanillas
Cambados (3 de junio de 1876 – 9 de noviembre de 1959)

Ramón Cabanillas Enríquez fue el cantor de la lealtad y del sacrificio. Un poeta de carácter social, que sitúan los estudiosos, en la literatura gallega, entre el Rexurdimento y la modernidad literaria del siglo XX. Vivió entre dos siglos y, en julio de 1948, se fue una temporada a Samos, donde escribió un hermoso poemario, *Samos*, con hermosas alabanzas al pueblo y al monasterio. Se le dedicó el Día das Letras Gallegas en 1976.

Ramón Cabanillas was the singer of loyalty and sacrifice. A man devoted to social discourse and the pain of the homeland. Scholars say that it is situated, in our literature, between the time called Rexurdimento and the literary modernity of the twentieth century. He lived between two centuries and, in July 1948, went for a season to the monastery of Samos, where he wrote a beautiful book of poems, *Samos*, with beautiful praises to the village and the monastery. The Day of the Galician Letters in 1976 was dedicated to him.

Fiz Vergara Vilaríño
Samos (15 de abril de 1953 – 18 de julio de 1997)

Fiz Vergara Vilaríño formó parte del colectivo de poesía Cravo Fondo y fue, sin duda, uno de los poetas con mayor contenido social. Luis Celeiro dice que fue un “poeta nos eidos da bremanza”, pero también escribió novela, teatro y muchos artículos en los suplementos literarios de prensa gallega, muchos de ellos en *Táboa Redonda de El Progreso*. Fiz Vergara Vilaríño was part of the Cravo Fondo poetry collective and was, without a doubt, one of the poets with the greatest social content. Luis Celeiro says that he was a “poet we eidos da bremanza”, but he also wrote novels, plays and many articles in the literary supplements of the Galician press, many of them in *Táboa Redonda de El Progreso*.

Eduardo Pondal
Ponteceso (8 de febrero de 1835) – A Coruña (8 de marzo de 1917)

De familia burguesa acomodada. Estudió Medicina en Santiago, donde fue uno de los organizadores del *Banquete de Conxo*, en marzo de 1956, que unió, fraternalmente estudiantes y trabajadores. Trabajó como médico en la Marina, pero dejó esta profesión para dedicarse a la creación poética. Se le dedicó el *Día das Letras Gallegas* en 1965.

From a wealthy bourgeois family, he studied the Medical career in Santiago de Compostela. During that time he was one of the organizers of the *Banquete de Conxo*, which fraternally gathered university students and workers in Compostela. He worked as a doctor in the Navy, but left this occupation to dedicate himself to poetic creation. He is the greatest literary exponent of the “Galician Regionalism” movement. Galician Literature Day was dedicated to him in 1965.

Himno de Galicia

*Que din os rumorosos
na costa verdecente,
ao raio transparente
do prácido luar?
Que din as altas copas
de escuro arume arpado
co seu ben compasado
monótono fungar?*

*Do teu verdor cinguido
e de benignos astros,
confín dos verdes castros
e valeroso chan,
non des a esquecemento
da inxuria o rudo encono;
desperta do teu sono
fogar de Breogán.*

*Os bos e xenerosos
a nosa voz entenden
e con arroubo atenden
o noso ronco son,
máis sóo os iñorantes
e féridos e duros,
imbéciles e escuros
non os entenden, non.*

*Os tempos son chegados
dos bardos das edades
que as vosas vaguedades
cumprido fin terán;
pois, donde quer, xigante
a nosa voz pregoa
a redenzón da boa
nazón de Breogán.*

autorxs galegxs

XUNTA
DE GALICIA

Xacobeo 2021

galicia

Este calendario realizouse ao abeiro do Fondo de proxectos culturais Xacobeo 2021 da Xunta de Galicia